

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:

Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:

BITTERMANN SÁNDOR.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Khuen - Héderváry, Tisza István és Lukács László közös táborban.

A politikai hangzavarból, melyet a nemzeti ügyért elvérzett Khuen kormány lemondása fölidézett, egyetlen bizonyosság hangzik országszerte: az az örveletes harmónia, mely az ország igazi vezérei között rendületlenül megvan és romba kell, hogy döntse hitvány hatalomra törését mindazoknak, kik Justh Gyula nevében hónapok óta kerékkötői az igazi nemzeti munkának.

Bizonytalan, ismeretlen a jövő, nem tudja ma senki, ki bírja helyreállítani a király és nemzet közötti harmóniát, az azonban egyre bizonyosabbá lesz, hogy Justhék álnegyvennyolcas aknamunkája csődbe került és a közel jövő megint csak Khuené lesz, de mindenesetre a Deák Ferenc politikájáé, melyet nemzeti és felségjogoknak egyaránt való megóvásával a nemzeti munkapárt impozáns többsége testesít meg ma.

Tisza István bukásáról és a Vojnits-gubernium letűnéséről csak a zombori függetlenségi párt fölizgatott képzeletében kóvályognak

hiu reménykedések, mert valójában egységes és törhetetlen táborban van Tisza István gróffal a miniszterelnök meg Lukács László is, ki ma már első sorban való bajvivője annak a szinmagyar szellemnek, mely a munkapárt álláspontjából szól.

A munkapárt péntek este megtartott nagy értekezletén egyhangulag és óriási lelkesedéssel fogadta el gróf Tisza István határozati javaslatát, amely szerint a párt mindenben teljesen azonosítja magát vezérével, gróf Khnen-Héderváry Károlyval. És az első, aki kitörő lelkesedéssel hirdette Tisza István igazát, Lukács László pénzügyminiszter volt. Szinte példátlan ez az egyöntetűség, a gondolatok és érzelmek ama harmóniája, amelynek gróf Tisza István oly ékesszólóan adott kifejezést a párt értekezletén.

Nem akadt az óriási pártban egyetlen disszonáns hang sem, hanem a kétszázötven főből álló munkapárt, mint egy ember sorakozott továbbra is gróf Khuen-Héderváry Károly zászlaja alá és ami a helyzetre nézve különösen jellemző, hogy a kormány lemondásának a főrendiházban történt bejelentése alkalmával megújultak azok a zajos és kétségkívül igaz szimpátiából eredő

ovációk, amelyek a kormány lemondását a képviselőházban követték.

Gróf Tisza István az egész párt gondolkozásának és érzelmének volt hivatott szószólója, azért is kísérte minden egyes szavát az a kitörő lelkesedés, amely a lemondott miniszterelnök személye iránti igaz vonzalomnak és ragaszkodásnak a párt részéről való legfrappánsabb és legdöntőbb bizonyítéka.

Gróf Tisza István beszéde nyomán ma már alig lehet kétség aziránt, hogy az egész nemzet gróf Khuen-Héderváry Károly háta mögött áll és hogy a frondeurök pillanatnyi diadala csak efemér jelenség, mert kétségtelen, hogy gróf Khuen-Héderváry után csak újból gróf Khuen-Héderváry következhetik.

Gróf Tisza István a párthűség, az elvek iránt ragaszkodó és az alkotmányosság iránti érzület tolmácsolásában az egész ország közvéleményének szószólója volt. A bizalomnak olyan impozáns megnyilvánulása után, mint amelynek példáját láttuk, szinte elképzelhetetlen, hogy a megbonthatatlan, egységes munkapárt ne kerülne ki győztesen az ellene megindult harcából.

A taktikázások és a háttérből intézett támadások pillanatnyi sikert fel-

Porolaj.

Iskolák, ovodák, posta és egyéb hivatalok, kávéházak, szállodák stb. padlóinak pormentesítésére cégünknel gyári áron szerelhetők be:

Eredeti hordóvételnél ca 180 kg. — 100 kg. 48 kor., kisebb vételnél kilója 60 fillér.

Fertőtlenítőszer u. m.:

Karbolsav fekete 100 kgr. 26 korona. Karbolsav vörös 100 kgr. 20 korona.

RÁCZITS és CZVRKUSITS nagykereskedők

festékosztálya ZOMBOR, Szentgyörgy-tér 6. 100-25

mutathatnak ugyan, de a párt egységén meg fog törni minden ármány és csel-szövés. A munkapárt vezére gróf Khuen-Héderváry Károly a nehéz küzdelemből nem pajzson, hanem pajzsával fog visszatérni.

Városi párt. Az életrevaló városokban az utóbbi években egy új jelenség észlelhető, az u. n. városi pártok alakulása. Ezek a pártok céljaikra és alakulásuk körülményeire nézve nagyon elütnek a politikai pártoktól, mert míg az utóbbiakat lényeges elvi ellentétek választják el egymástól, vagy pedig a hatalom megszerzése a céljuk, addig a városi pártot inkább abból a célból alakítják, hogy a fontosabb városi ügyekben jóelőre tájékozódhassanak a párttagok s a közgyűlés előtt minden feszélyezés nélkül megvitathassák a közgyűlésen elfoglalandó álláspontjukat. Ha meggondoljuk, hogy a városi közügyek intézésében a bizottsági és képviselőtestületi tagok részéről egy nagyon elszomorító jelenség — a közöny — észlelhető mindenfelé, úgy csak helyeselnünk lehet a városi pártok alakítását, ami majd egy kis elevenséget és érdeklődést kelt a városi ügyek iránt.

Lássuk már most, hogyan szól egy felhívás a városi párt alakítására.

Ime a székesfehérvári proklamáció:

Szükségét érezzük annak, hogy a város közügyeinek sikeres intézése végett a képviselőtestület tagjai között kapcsolatot létesítsünk.

Felesleges előre bocsájtanunk azt, hogy ezen csoportosulásunk teljesen kizár mindenféle országos politikát, úgy hogy mozgalmunkban részt vehet politikai pártállásra való tekintet nélkül minden bizottsági tag, aki városunk előmenetelét óhajtja.

Egyetlen programpontunk: városunk javát előmozdítani.

Célunk az: hogy a törvényhatósági bizottság minden egyes tagja a város ügyeibe beavattassék, hogy ekként megismerve az ítélete elé kerülendő tárgyat, legjobb meggyőződése szerint adja le szavazatát.

Eszközünk: Megismertetjük minden közgyűlés előtt, annak bennünket érdeklő fontosabb tárgyait az érdeklődőkkel, hogy módot nyujtsunk arra, miszerint saját véleményét a megismert tárgyra nézve szabadon elmondhassa, anélkül, hogy ebben feszélyezve lenne, — másrésztől, hogy a szőnyegen levő tárgy különböző oldalról megvilágítván, — már előre is tisztán lássuk minden következtetésben leadandó szavazatunk hatását.

Sorakozásunk hatása: Leszűrődven előre a vélemények — a közgyűlés tárgyalási menete rövidebb, de annál komolyabb és tartalmasabb lesz, mert megállapodott hozzászólással fog a tárgy megvitatni s az esetlegesség nem vet fel oly indítványokat vagy felszólalásokat, amelyeket a mi előzetes megbeszéléseink már feleslegessé tettek.

Egyesülésünket mindenki szívesen fogadhatja, a közönség épúgy, mint a városi tisztikar, mert céljaink és eszközeink tiszták, egyszerűek és becsületesekek.

Nem célunk pártfegyelmekkel a vélemény szabadságát korlátozni, de hol az összetartását multhatatlanul kimondjuk, ott ezt magunkra nézve, az általunk képviselt nagyközönség és a jó ügy érdekében kötelezőnek is tartjuk.

Zombor, a vármegye legegészségesebb városa.

Dr. Danninger Ádám városi tiszti főorvos Zombor város folyó hó 6-iki közigazgatási bizottsági ülésén azt a szenzáció erejével ható, kedvező tényállást közölte, hogy Zombor, a vármegye legegészségesebb városa. Ez a kedvező jelentés arra késztet, hogy részleteiben is adjuk a főorvosi jelentést.

Zomborban a közegészségügyi állapot a múlt hó folyamán fölötte kedvező volt, amennyiben az összes ragályos betegségek közül csak egyetlen haláleset fordult elő egy roncsoló toroklobban szenvedő gyermeknél, sőt a ragályos bajban való megbetegedés is kevés volt, fültömirigylob 1 esetben, hasi hagymáz 1, vörheny 4 és roncsoló toroklob 9 esetben.

Az általános körmozgalom sem volt nagyon élénk, leginkább a légző szervek hurutos bántalmái fordultak elő az orvosi praxisban.

A városi kórháznak betegforgalma a következő volt: fölvétetett a múlt hónapban a kórházba 48 beteg, január hóról maradt 37, ápolás alatt volt összesen 85; ezek közül a kórházból el lön bocsátva 46, meghalt 4, maradt február hó végén 35.

A járó betegek száma 316.

A városi szegényházban 87 egyén részesült városi eltartásban.

Az iskolába járó gyermekek egészségi állapota a beérkezett adatok alapján eléggé kedvező volt.

A népmozgalmi adatok eddigelé nem tapasztalt kedvező eredményt mutatnak, amennyiben 44 halálesettel szemben 77 volt a született gyermekek száma.

Nevezetesebb halálokok a kezelő orvosok és a halottkém meghatározása szerint:

Ragályos betegségben: Csak toroklobban halt meg 1 gyermek.

Természetes halálokok: Veleszületett gyengeség 2 esetben, ránggöresök 10, bélhurut 3, tüdőgyulladás 3, tüdőgümőkór 4, gutaütés 3, aggaszály 8 esetben. Egyéb természetes halálok 9 esetben. Erőszakos halálok 1 esetben (t. i. egy önakasztás).

Orvosrendőri szempontból meg lettek vizsgálva a piaci élelmi cikkek, tejszarnokok, egyes pékműhelyek, a piaci liszt, szódavizgyárak, kielégítő eredménnyel.

Városunk köztisztasága kielégítő volt. Házasságra kelt párok száma 31.

Miután pedig a cservenkai városrészen levő és a városháza előtti artézi kutak még mindig nincsenek rendben és nemcsak kevés, de a cservenkai kút vize egészen piszkos, zavaros vizet szolgáltat, felhívtam e körülményre a városi tanács figyelmét és a rendőrség útján intézkedtem az iránt, hogy a cservenkai kút vize mindaddig a közfogyasztástól el legyen tiltva, míg tiszta nem lesz és vegyi vizsgálatra nem kerül.

Végre pedig örömmel szolgál még megemlíteni, hogy a napokban megjelent és a népszaporodásra vonatkozó országos kimutatásból olvasom, hogy Zomborban a múlt évben minden 1000 lélekre 9'8 szaporodás esik, ugyanakkor, midőn *Baján* csak 0'5, *Ujvidéken* csak 1'4, *Szabadkán* 11'8 szaporodás jut 1000 lélekre. Vagy ha a fertőző betegségeket nézzük és csak a múlt évi december havi kimutatásokból vesszük a legveszedelmesebb fertőző betegséget, a vörhenyt, úgy azt látjuk, hogy ezen egy hónapban vörhenyben Baján 7, Szabadkán, Bátmonos-

toron 8, Kiskéren 6, Gádon 6, Órszálláson 6, Vaskuton 9, Sajkásgyörgyén 10, Madarason 16 egyén halt meg, míg Zomborban nemcsak ebben a hónapban, de az egész évben egyetlen haláleset sem fordult elő vörhenyben.

Ezekből tehát világosan látható, hogy Zombor városa Bács-Bodrog vármegyének ez idő szerint legegészségesebb városa.

A szabadkai filharmonikusok zombori estéje.

A „Bácska“ kizárólag a szabadkai filharmonikusok iránti előzékenységből és a közönségért ad tudósítást a filharmonikus hangversenyéről. A zombori rendezőség t. i. elmulasztotta az *obligát módon*, a szokásos tiszteletjeggyel hívni meg lapunkat.

A kiválóan sikerült hangversenyről különben a következő tudósítást vettük:

Ötödféléves főnállás és működés után nevezetes pontra jutott a szabadkai filharmoniai társaság fejlődése. Megtörtént az, hogy az egész testület átrándulhatott a megye székhelyére, bemutatkozhatott — immár mint kész, magasnívójú, sőt hirneves zenekar — Zombor és Bácsmegeye előkelő publikumának.

A bemutatkozás fényes sikerrel járt. A zomboriak nagy és lelkes szimpátiával fogadták a szabadkai vendégeket, a kultúra bajnokait és apostolait megillető ünneplésben részesítették Lányi Ernőt, a zenekar vezetőjét. Valamint a társaság elnökségét, élén dr. Békefy Gyulával.

A szombat délutáni személyvonattal érkezett meg a szabadkai társaság. Az állomásnál diszes magánfogatok és a zombori autobusztársaság kocsija várakozott. A zenekar egyenest a polgári kaszinó nagytermébe vonult, ahol elhelyezkedési próbát tartottak. Ezután ötórás tea volt az Elite kávéházban. A városi zenészeknek ugyanekkor a kaszinó verandáján terítettek.

Félkilénekor kezdődött a hangverseny, melyre a meglehetősen szűk terem zsufolásig megtelt. A diszes közönség feszült figyelemmel, példás csöndben hallgatta a zenekar számait.

Különös tetszés fogadta Cherubini Anakreon nyitányát, Grieg két kisebb darabját és Lányi magyar romancát. Az utóbbiban nagy és megérdemelt tetszéssel honorálták Koller Ferenc mély érzésű, széles tónusu, lelkes hegedűjátékát.

Mély benyomást tett Schubert nagy-szerű h-moll szimfóniája, a kedves Mendelssohn-féle intermezzo és gyújtó fináléja volt a koncertnek Bizet l'Arlesienne suiteje. A zenekar kitett magáért, Lányi Ernő is elemében volt és a filharmonikusoktól olyan játékot hallottunk, mint a legjava művésztékeken.

A hangverseny után reggelig tartó tánc volt. A filharmonikusok többsége a reggeli vonattal ment haza. A szép est emlékére hatalmas babérkoszorút kaptak a zombori trubaduroktól.

Szabad lyceumi előadás.

Március hó 10-dikén a Szabad Lyceumban dr. Agoston Péter nagyváradai jogakadémiai tanár tartott ismertető előadást a világnézetek keletkezéséről. Egy órási előadás keretében természetesen nem mélyed el a kérdés kimerítő fejtegetésébe, inkább csak az újabb fejlődés egy-egy példáján mutatta meg, hogyan alakulnak és változnak át a világnézetek.

A tudós előadó mindenekelőtt megállapította, hogy világnézetben nem azt érti, hogyan beszélnek az emberek, hanem hogyan cselekednek. A tömegek cselekvésmódjában nyilvánlik meg a világnézet.

Különböző helyeken és különböző korokban különböző jellemvonásokat találunk az emberek cselekvésében. Amerikában különösen ridegek, számító az emberek; a Himalája tövében lakó népeket és a mohamedánuságot bizonyos küzdelemnélküliség, bizonyos energiátlanúság jellemzi; magában Európában is más jellemvonásokat látunk északon, mint délen.

Amerika felfedezése, mely a megélhetésnek újabb bőséges forrásait nyitotta meg az elszaporodott európai népesség előtt, megnyitotta pedig a király s az állam jóvoltából, létrehozta azt a világnézetet, mely az állami omnipotenciában nyer kifejezést.

Amint azonban az egyensúly helyre áll, megint elégtelenség támad, mely az állami omnipotencia megszüntetésére tör. Ez az elégtelenség, ez az állami omnipotencia alól való szabadulni vágyás a tizenyolcadik század encyklopédistáiban nyilvánlik meg irodalmilag s a céhek eltörlése, a szabad ipar megteremtése és a polgárság politikai jogainak kivívása e következménye a felszabadított polgárság új világnézete a liberalizmus, a szabad verseny.

A tizenkilencedik század második felében megjelenik Darwin könyve, melyről azt tartják, hogy az emberek felfogására döntő hatással volt. Amit Darwin tanít a fajok kiválasztásáról, a hatalmasabbak fenmaradásáról, a létért való küzdelemről és az átöröklésről, már kerék ötven esztendővel tanította a francia Lamarek. Amit Darwin hirdet a nagy természetéről, hogy folytonos keletkezés eredménye, ugyanazt a felfogást vallja már Savigny *Der Geist des römischen Rechts* című művében a jog, az állam keletkezéséről. Lamarek, Savigny megelőzték korukat, azért nem értették meg őket, ellenben Darvint mindenki megértette, mert tételei a kor felfogása szerint is igazságok voltak. Hogy a fajok változékonyak, hogy nincs két egyforma lével, ember, bárány; hogy több ember születik, mint amennyi megmarad; hogy *homo homini lupus*; hogy az élet *bellum omnium contra omnes*, mint már a nagy angol bölcész hirdette; hogy a gyermekek hasonlítanak szüleikhez, e tételekkel Darwin nem mondott semmi újat ezeknek, akik az ő idejében éltek, mert ezek akkor már hétköznapi igazságok voltak.

Uj volt ellenben az, hogy természet-tudományos alapot adott a társadalmi életről való felfogásnak. A társadalomban azonban nem a természeti törvények érvényesülnek, különben itt is a létért való küzdelemben az életerős, óriásnak induló pörgyermeknek, nem pedig a csenevész, életképtelen milliomos gyermeknek kellene megmaradnia.

Amint a nagy gyáripár tönkreteszi a kisipart s a kisiparos unokája kénytelen elhagyni a házat, amelyben született s ezer

meg ezer társával kénytelen munka nélkül nyomorogni, nem csoda, ha világnézete megváltozik, ha nem úgy gondolkodik már, mint a nagyapja gondolkodott. S ez a változás nemcsak a munkás nagy tömegek lelkében megy végbe, hanem a világgal nem törődő, csupán a tudománnyal foglalkozó tudósok lelkében is.

Igaz, vannak nagy gondolkodók, kik ragaszkodnak a régibb világnézethez. De nem szabad felednünk, hogy ezek részlettudósok, kik esetleges új felfedezéseik következményeit át nem látják. Ezekkel szemben állanak azok a nagy gondolkodók, kik az új felfedezéseket összefoglalják és egy nagy összefüggő szervezetet alkotnak belőlök. Ezek azok, kik átalakítják a maguk és mások világnézetét.

A világnézeteket gazdasági okok változtatják. A legújabb világnézet, melyet a legújabb termelési mód alakított ki, a szabadgondolkodás. Mindenkinél szabad azt gondolni, amit akar. Nem lehet igazi szabadgondolkodó, aki türelmetlen. A tényekre alapított gondolkodásnak és a türelmetlenségnek semmi közük egymáshoz. A türelmesség és türelmetlenség a vérmérséklettől függ. A harcias ember sohasem türelmes.

Nagy tévedés úgy beállítani a szabadgondolkodást, mint vallástalanságot. Csak összeütközésbe kerülhetnek a kétféle világnézet hívei egymással a hagyományok minden terén: állami, jogi, politikai, társadalmi terén. Nem lehet minden hagyományt tisztelni csak azért, mert a multban is tisztelték. Minden terén meg kell küzdeni a régi gondolatokkal, melyekbe az emberek bele éltek magukat. A régi gondolatok hívei nagyon nehezen hozzáférhetők új gondolatok számára: Szemmelveisz nem érthette meg eszméi elterjedését; Napoleon nem fogadta el az első gőzhajót, a gyújtót, melyet magyar ember talált fel először, újra fel kellett találni, hogy elterjedjen a használata.

A szabadgondolkodás mindenben érvényesíteni törekszik az új gondolatot. Előterbe kell jutnia, hogy az igazságokat önmagukért fogadjuk el s nem azért, mert régiek. Ezt biztosítja a gondolkodó agy és a dolgozó kéz szövetsége. Lehetséges, hogy azokat az igazságokat is, amiket mi azoknak vallunk, a jövőben le fogják mosolyogni, de bizonyos, hogy az ember csak úgy találja meg a maga boldogulását, ha haladni igyekszik.

H I R E K.

A munkapárt megkérdézi a nemzetet.

Tiltakozó népgyűlések.

Nagyvárad az első állomás.

A törvényhatóságok lelkesen csatlakozó megnyilatkozásai után az ország polgárságát kérdezi meg a munkapárt arról, nemzeti irányu munkát kíván-e, vagy justhpárti országrontást. Azt óhajtja-e, hogy valóra váljon a tisztviselői kar jobb sorsa, a kétéves katonai és egyéb népboldogító kormányterv, vagy azt-e, hogy tovább tartson az az álnegyvennyolcas hangzavar, melybe beleful minden országfejlődés.

A nemzet megkérdésését határozta el az országos munkapárt és jövő vasárnap Nagyváradon kezdi meg a tiltakozó népgyűlések sorozatát.

Március tizenötödike Zomborban.

Az 1848-iki márciusi hagyományokat ünneplő zombori bizottság március 15-én ünnepet rendez. Az ünnepély sorrendje ez: 1. Délelőtt 8 órakor ünnepies istentisztelet a róm. kath. templomban, ezután körmenet a Schweidel József szobrához. 2. Délelőtt 10 órakor Schweidel József szobrának a megkoszorúzása. A Polgári Kaszinó Egyleti Dalárda éneklie a Szózatot. A Függetlenségi Párt és Kör koszoruját Petényi József teszi le. Más koszoruk letévése. Ugyanaz a dalárda éneklie a Himnuszot. 3. Délután 1/4-től 4-ig a városháza erkélyéről tárogató szól. 4. Délután 4 órakor kezdődik az ünnepély a városháza nagyteremben. A rendező bizottság elnöke megnyitja az ünnepélyt. 5. Szózat. Éneklie az Iparos Dalárda. 6. Szalay Vilma k. a szavalja Sas Ede „Március 15” című költeményét. 7. Az Iparos Dalárda zenekisérettel kuruc dalokat énekel: Gunydal a németre. — Bujdosók dala. — Rákóczi bucsuja. 9. Patajger Nándor szavalja Ábrányi Emil „Erős hit” című költeményét. 10. Himnusz. Éneklie az Iparos Dalárda. A háztulajdonosokat kérjük, hogy házaikat zászlóval ékesítsék fel. A hatóságokat, hivatalokat, polgárságot, nagyközönséget, az egyesületeket, testületeket és a tanuló ifjuságot zászlók alatti megjelenésre és lelkes ünneplésre meghívjuk.

Doktorrá avatás.

Ifj. Heintz Kálmán közigazgatási gyakornok, zombori lakost f. évi március hó 9-én a kolozsvári m. kir. Ferenc József tudomány egyetemén a jogtudományok doktorává avatták.

Lyceumi előadás.

A zombori szabad lyceum meghívására március hó 17-én délután 1/6 órakor Undi Mariska festőművész tart előadást a „Női szépség — művészi öltözködés” címen. A rendkívül érdekesnek ígérkező előadásra felhívjuk a közönség figyelmét.

Arad Khuen mellett.

Arad város törvényhatósági bizottságának harmincegy tagja rendkívüli közgyűlés összehívása iránt tett lépéseket. Ezen a távozó miniszter üdvözlését akarják elhatározni és pedig hazafias magatartásért, amelyet most a tartalékosok ügyében tanúsított. Átiratban az összes törvényhatóságokat, Zombort is meg fogják keresni hasonló határozatok meghozatala végett.

A zombori pénzügyigazgatóság és Szabadka konfliktusa.

Szabadkáról jelentik: A zombori pénzügyigazgatóság nevében Vitányi József pénzügyi tanácsos, helyettes pénzügyigazgató panaszt nyújtott be a közigazgatási bizottsághoz s ebben Szabadka városát 58951 K 68 fillér tőkekamatadó megfizetésére kéri kötelezni. Az ügy előzményei ezek: A város árlejtés útján homokföldet ad és adott el. A vevők nem fizetik ki az egész vételárat, hanem csak egy részét. A pénzügyigazgatóság abban a véleményben van, hogy ezek a vételárhátralékok Szabadka város jövedelmező tőkái, amelyek után a város kamatot szed. Kilenc évre visszamenőleg rótták ki a tőkekamatadót s ez ténne 60000 koronát megközelítő összeg. A közigazgatási bizottság elutasította a pénzügyigazgatóság követelését. Ez ellen az elutasító határozat ellen adott be most panaszt a közigazgatási bírósághoz az igazgatóság. A város ebben a nagy összegről szóló perben azzal védekezik, hogy az eladott ingatlanok után a kincstár földadót szed s így nem jár tőkekamatadó. A védőiratot most készítette el Gulyás adóhivatali főnök s az ügyben közelebb dönt a közigazgatási bíróság.

Hitközségi segélyek Duna-

gárdonyon. Dunagárdony képviselőtestülete a görögkeleti hitközségnek 3000 korona, a róm. kath. hitközségnek 100 korona segélyt szavazott meg.

Fegyelmi egy bajai tanár ellen.

Bajáról jelentik: Németh Imre bajai városi polgári iskolai tanár ellen a tanfelügyelőség fegyelmi vizsgálatot rendelt el, mert azon leíratot, melyben a tanfelügyelő nem engedélyezi Némethnek festészeti kurzus létesítését, Németh a polgári iskola igazgatója előtt szitkozódások kíséretében széttépte és kijelentette, hogy hosszabb ideig nem jön el tanításra. Két nap óta nem jelent meg, amiért az igazgató feljelentést tett a tanfelügyelőnél akinek javaslatára Baja város közigazgatási bizottsága megindította a fegyelmit. Baján, hol Németh tanárt szorgalmas és fegyelmezett tanerőnek ismerik, Heller Richárd polgári iskolai igazgató és a fegyelmi alá került tanár régebbi személyes ellentéteire vezetik vissza az igazgatónak kissé inkollegiális följelentését.

Az intelligens Péterréve.

Péterréve a vármegye területén mint a község gyanánt szerepel, mert képviselőtestülete a szépet és jóért lelkesülő, okos kezekre van bízva. Képviselőtestülete nem egyszer adta tanujelét annak, hogy ott takarékoskodik, ahol lehet és áldoz arra, amire kell. A március 5-én tartott közgyűlésén lelkes hangulatban hozott határozattal kimondta, hogy az összes tanítók, tanítónők és óvónők fizetését 20%-kal felemeli.

Zombori választójogi gyűlés.

Vasárnap délelőtt választójogi népgyűlés volt a városi színház előtti téren. Gyuriás József magyarul, Konyovits György és Klapecz György szerbül szidták a Khuen-kormányt. Amivel a választójogi reformot bizony alig vitték előbbre.

Leánykereskedők Mozsoron.

A napokban két feltűnően elegáns fiatal-ember érkezett Mozsorra. Budapesti helyközvetítőknek mondták magukat, akik előkelőbb helyekre, mágnásaladók részére keresnek szobalányokat, mert — mint hirdették — Budapesten nagyon nehéz megfelelő, jó szobalányokat kapni. Alighogy érkezésükről és céljaikról tudomást szereztek a falubeliek, tömegesen jelentkeztek a két férfinál a fiatal leányok, akik valamennyien Budapestre szerettek volna menni. A két fiatalember kiválasztotta a lányok közül a legszebbeket és megbeszélte, hogy holnap együtt mennek fel a fővárosba. A mozsori rendőrségnek feltűnt, hogy Budapestre helyközvetítők érkezzenek Mozsorra és időközben tudakozódott az államrendőrségnél, hogy Sulyos és Linter nevű helyközvetítő cég — ennek mondta magát a két fiatalember — létezik-e? Az államrendőrség táviratilag értesítette a mozsori rendőrséget, hogy az illetők ismert leánykereskedők, akik külföldre szoktak leányokat eladni. A mozsori rendőrség a távirat alapján le akarta tartóztatni a két idegent, de ezek valószínűleg megsejtették a veszélyt és idejekorán megszöktek Mozsorról.

Hatósági biztosok a csajkás

földek bérbeadásánál. A csajkásbeli réti földeket most újból bérbeadják. Ehhez az aktushoz hatósági biztosokká az alispán a következőket nevezte ki: A IV. öblözetben működő bizottsághoz (Titel, Sajkáslak, Tündéres, Dumagardony, Alsókaból és Sajkászentiván községek határára) Szemző János főszolgabíró. A III. öblözetben működő bizottsághoz (Sajkászentiván és Mozsor községek határára) Payerle Nándor tb. főszolgabíró. A VI. öblözetben működő bizottsághoz (Alsókaból, Felsőkaból és Káty községek határára) Szücs Gyula titeli járási rendőrfelügyelő. A csurogi (Csurog, Nádálja és Boldogasszonyfalva) bizottsághoz dr. Széchenyi Tamás zsablyai főszolgabíró; a zsablyai (Zsablya) bizottsághoz Nikolits Endre zsablyai községi jegyző; a mozsori bizottság hatáskörébe tartozó Sajkásgyörgye községbe Nikovits Emil zsablyai járási rendőrfelügyelő.

Megölte a széngáz.

Aptinban a Grácból származó 26 éves Mucha Mária villanyszerelő a hétfői mulatozás után az átvirrasztott éjszaka miatt elalmozva kedden reggel lement a villanygyár pincéjébe és ott lefeküdt és el is aludt. Mikor kedden délelőtt a pincében ráakadtak, már halott volt. A széngáz ölte meg.

Óbecsén nem lesz pótdó.

Óbecse e hó 4-én kezdte bérbe adni szántó-földjeit. Még ugyancsak a város körüli szérűskerteket, a liget melletti terméketlen utakat, s a szabadkai utmenti felső járási szántó egy részét adták bérbe, de már ezen földekért is oly magas árakat fizettek, hogy ha még a kiadandó többi ingatlanokat is sikerül ily nagy áráért bérbeadni, akkor a község mihamar nem remélt nagy pénztöbbletbe jut. Ugyanis a város körüli szérűskertek láncát 215—220 koronáért vették ki, s az egészért 350 koronával több folyt be, mint a múlt évben. A liget körüli terméketlen földeket átlag 87 koronával adták ki láncként. A szabadkai utmenti felsőjárási szántókért 135 koronát fizettek láncként. Ezen 150 kerületi láncként 11000 koronával több bér folyt be, mint az elmúlt évben. — Ezek után megnyugvással nézhetünk a jövő elé, mert több, mint bizonyos, hogy nem lesz — pótdó.

Márciusi vásárok Bácskában.

Ebben a hónapban a következő helyeken tartatnak országos vásárok: Jövő vasárnap, 17-én Bácsföldvár, Ujvidék és Ada. 24-én: Zombor, Zenta és Törökbecse. Az óbecsei tavaszi országos vásárt április 7-én tartják meg.

Földadó - minimumok Bács-

megyében. A vármegye központi választómánya a választói jog gyakorlásának egyik alapjául szolgáló földadó-minimumot a topolyai járásban a következőleg állapította meg: Topolya községben 21 K 08 fill., Kishegyes községben 39 K 54 fill., Feketehegy községben 40 K 47 fill., Szeghegy községben 50 K 40 fill., Kossuthfalva községben 44 K 52 fill., Paesér községben 48 K 44 fill., Bajsa községben 31 K, Csantavér községben 42 K 96 fillér.

Ujjászervezték az óbecsei

rendőrséget. Óbecse község előljárósága felhívást bocsájtott ki a közönséghez, amelyben tudomására hozza, hogy a rendőrséget teljesen ujjászervezte, kioktatta, s ennek folytán azt reméli, hogy a közbiztonság és közrendészet rövid időn belül a lehető legjobb lesz. Ennek eléréséhez azonban a közlakosság támogatása is szükséges, amiért is óva inti e város népét, hogy büntettek, vétségek és kihágások elkövetésétől óvakodják, mert ellenesetben a kíméletet és személyválogatást nem ismerő rendőrség a legesekélyebb kihágás esetén a tettenért egyént személyazonosságának megállapítása és a nyomozás megejtése végett előfoglalni. — E felhíváshoz csatolja az előljáróság a járási főszolgabíró rendeletét a kocsi és társzereknek az aszfalt-utakon való hajtása és közlekedésére vonatkozólag.

Tűzveszedelemben a zentai

zsidótemplom. A zentai zsinagóga fakerítése a multkor leégett. A tűz után egy petróleumos üveget találtak a közelben, amiből arra következtettek, hogy valaki előbb petróleummal megöntözte a léckerítést és azután felgyújtotta. Mult vasárnap ismét kigyuladt a közvetlenül a templom melletti fafélszer. Ha a tüzet nem veszik észre, a félszerről a tűz áterjed a zsinagógára és az is odaég. A tüzet két fúcska észrevette és a közelben lakók eloltották a tüzet. Megvizsgálva a tűz okát, nagy petróleumszagot éreztek. Az illető, aki a bódét meggyújtotta, a bódédészka hasadékába hamut töltött, azt leöntötte petróleummal és úgy gyújtotta meg.

A kelengye ára. A kir. Curia egy most publikált ítéletében kimondta, hogy a leány a használatba vett, s a szülő által hitelbe vásárolt kelengye vételáráért felelős, ha a vételár a szülőtől, annak vagyontalan-sága folytán nem hajtható be. Ezek szerint tehát jövőben még a kelengye sem tekinthető biztos hozománynak, mert esetleg ki kell fizetni az árát. A vőlegények, pláne, ha a szülők nem örvendhetnek anyagi jólétnak, helyesen teszik, ha az iránt is érdeklődnek, vajjon a kelengye ára ki van-e fizetve, nehogy aztán a férjüremnek kellessék azt kifizetni.

Halálos szerencsétlenség Bo-

rotán. Borzalmas szerencsétlenség történt a napokban a Borota melletti uradalomban. Az esetről tudósítónk a következőket jelenti: Takách Ferenc uradalmának belső majorjában szerdán délután Bognár Gyula 24 éves gulyás kihajtotta a bikát a kuthoz. A hatalmas állat azonban nem akart visszatérni az istállóba, hanem a cselédlakások felé futásnak indult. A gulyás kezébe vette az ostort, elébe szaladt a renitens állatnak s úgy akarta beteretni az istállóba. A bika azonban nem fordult meg, hanem neki rohant a gulyásnak. A megvadult állat a következő pillanathban a szarvára kapta a gulyást s mint egy négy méter magasra felhajította a levegőbe. — A szerencsétlen ember kétszer megfordult a levegőben, aztán fejével zuhant a kemény földre. A nekibőszült állat erre reá rohant a földön fetregő legényre s szarvával kegyetlenül összedöfkölte. Az uradalmi cselédség botokkal és vasvillákkal rohant a szerencsétlen ember segítségére, azonban a nekibőszült állat már akkor oly irtózatosan összetaposta Bognárt, hogy a szegény ember haldokolt, mikor lakására szállították. A cselédség nyomban orvost hivatott, azonban a gulyáson már nem lehetett segíteni. A szerencsétlen ember, anélkül, hogy eszméletét csak egy pillanatra is visszanyerte volna, meghalt. A szerencsétlen fiatal legény tragikus halála az egész községben mély szánakozást keltett.

A bajsai hetivásár. A kereskedelemügyi miniszter megengedte, hogy Bajsa községben a minden hét hétfőjére engedélyezett hetivásár ezentúl állandóan sertéselhajtással egybekötve tartassék meg.

Tilos a hólapda szelvényeket

továbbadni. Egyes szélhámos külföldi cégek a közismert hólapda szelvények terjesztésére ugratják be vidékenként a közönséget azt ígérve, hogy akik a pénzért adott szelvényeket árusítják s másokat is beleugratnak szelvényárusításra, egy ugynevezett „bón“ ellenében előre meghatározott értékű árut kapnak. Az árusításnak ez a módja a közönség hiszékenységére és kapzsiságára van alapítva s ezenkívül szélhámosság, mert amikor egy-egy városban nagyon elterjed a szelvényárusítás, nem akad már vevő s mindenkinék nyakán marad az értéktelen szelvény. E visszaélés megakadályozandó, a kereskedelemügyi miniszter több intézkedést tett s ezek közt kimondta, hogy azok az egyének, kik a hólapdászelvényeket továbbadják, mint büntetendők. A kereskedelemügyi miniszter 44113/1911. sz. rendelete így hangzik: „Azok az egyének, akik a hólapda szelvényeket továbbadják, az 1884. évi XVII. tc. 51. §-ába ütköző kihágást ugyan nem követik el, hanem azzal a ténykedésükkel, hogy a szelvényeket továbbadták, a kihágás elkövetését előmozdították s így, mint részeseik, büntetendők.“ Most egy párisi cég selyem- és szövetárakkal, egy bécsi cég pedig cipőkkel kíván hólapda szelvények elárusítása útján egyes közeli vidékeken balekokat fogni s ez alkalomból a szegedi kereskedelmi és iparkamara felhívja a közönség figyelmét arra, hogy a szelvények továbbadása s terjesztése tiltott dolog s a közönség károsodásával is jár.

Egy bajai diván körül.

Babocsai János bajai kárpitós néhány hónappal ezelőtt egy diványt készített. A kárpitós műhely ajtaja nyitva volt és amikor már a divány a befejezéshez közeledett, éppen akkor ment el a műhely előtt Tóth Mária virágáros leány. Gyere be, Mariskám, tapasztald ki ezt a ruganyos diványt — szölt ki a leánynak Babocsai s közben egy félre nem érthető mozdulatot tett, a mire a leány elpirult. Tóth Mária becsületsértés miatt feljelentette a kárpitóst, aki az elsőbíró előtt azzal védekezett, hogy ő csak viccelt. A bajai járásbíró a védekezés alapján fel is mentette Babocsait. Felebbezés folytán most tárgyalta ezt az ügyet a szabadkai törvényszék felebbviteli tanácsa, amely a vicces kárpitóst négy napi fogházra átváltoztatható 40 korona pénzbüntetésre ítélte.

Lopott az iskolaszolga. Bajáról írják: A bajai Szent Antal-utczában lévő állami fiu- és leányiskola udvarán építkezési célokra nagyobb mennyiségű épületfát és szerszámokat helyezett el az iskolagondnokság még a tél kezdetén. Amikor most a napokban az építkezéseket meg akarták kezdeni, megdöbbenéssel vették észre, hogy az összes épületfákat és szerszámokat a tél folyamán ellopta valaki. Nyomozni kezdtek a tolvaj után és akkor kiderült, hogy az maga az anyag őrzésével megbízott Kosztka József iskolaszolga volt, aki egész télen át abból az épületfából fűtött, ami az iskola udvarán állott. Kosztka kihallgatása alkalmával bevallotta azt is, hogy nemcsak egyedül lopott a fából, hanem Krix Sándor is jókora mennyiséget vitetett el belőle a nála nevelésben lévő Turi Péter és Szabó György tanulókkal. A csendőrség úgy az iskolaszolga, mint Krix Sándor ellen az eljárást megindította.

FENYVESI SAROLTA fűzőkészítő: üzletét személyes vezetése mellett március 10-től 30-ig ZOMBORBA, Refle Évi divatüzletébe helyezi át. Az ezen idő alatt rendelt fűzők kipróbálva, ott helyben átvehetők. — Előleges bejelentéseket szíveségből: **Refle Évi** és **Hirth János** ur üzletében vesznek fel.

Készít a legmodernebb francia és amerikai módszer szerint: reform, hátegyenesítő, has- és gyomor-fűzőket. 50—38

Művészet — Irodalom.

A „Vasárnapi Ujság“ március 10-iki száma nagy feltűnést keltő képsorozatok közöl a március 4-iki választójogi tüntetésről, Nagy Vilmos festményeinek kiállításáról, az orosz ballet budapesti szerepléséről (Szini Gyula cikkével.) a kínai forradalomról, Molnár Ferenc új kinema-szkecséséről stb. Szépirodalmi olvasmányok: Szemere György regénye, Krudy Gyula novellája, Farkas Imre verse, Jansen Börge regénye, Alexander Bernát színházi cikke. Egyéb közlemények: Pataky László nekrológja, arcképe és egyik, a „Vasárnapi Ujság“ számára készített rajza, aktuális arcképek s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték stb. — A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 5 kor., a „Világkrónika“-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“ kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két kor. 40 fillér.

Fejét kidugja már a hóvirág... Köszönti örvendező szép verssel az érkező tavaszt Benedek Elek a „Jó Pajtás“ március 10-iki legújabb számában. Benedek Elek versei a magyar gyermek-költészet legkedvesebb termékei közé jutottak, a „Jó Pajtásból“ kiröppenve, szájról-szájra járnak a fiatalok között. Sebők Zsigmond képes gyermekleklapjában egész serege van még az érdekesnél érdekesebb közleményeknek: Szemere György elbeszélése, Dörmögő Dömötör utazását Budapest körül Sebők Zsigmondtól, Sven Hedin, a világhírű utazó cikke a szemüveges kigyóról, Zöldi Márton érdekes története, Garay Ákos pompás rajza. Új rovat is kezdődik Majmi urfi kalandjai címmel, melyhez a verseket Jenő bácsi írja, Faragó Géza pedig a pompás képeket rajzolja. Zsiga bácsi mókája, Rákosi Viktor regénye, a Kis Krónika rovat, a rejtvények, szerkesztői üzenetek egészítik ki e szám gazdag tartalmát. A „Jó Pajtás“ előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona. Egyes szám ára 20 fill. Előfizetéseket elfogad és mutatványszámokat küld a „Jó Pajtás“ kiadóhivatala, Franklin-Társulat, Budapest, IV., Egyetem-u. 4.

SCHÖN ADOLF

könyv- és zeneműkereskedésében az összes irodalmi és zenemű ujdonságok kaphatók.

Közgazdaság.

Hogyan permetezzünk a peronospora ellenében?

Irta: **Istvánffy Gyula**, az ampelológiai intézet igazgatója.

A peronospora elleni védekezés még mindig egyik legfőbb gondja a szőlősgazdának és pedig azért, mert ez a kártevő mindenüvé beférkőzött már s ha az időjárás nedvesebb, esősebb, óriási károkat okoz, nemcsak a lombot pörkölti le, hanem a virágfürtöket is tönkre teszi, sőt a kötött, már bogyókat is megaszalja.

Ma pedig még inkább fő a feje a gazdának, mert olvasott vagy hallott arról, hogy külföldön meg idehaza a m. kir. ampelológiai intézetben olyan vizsgálatokat végeztek, melyekből kitűnt: hogy a peronospora a leveleket a fonákjukon támadja meg, s hogy ennek folytán a permetezésnek eddigi módjával is szakítani kell s ezenkívül a szőlő lombzatát a fonákjáról kellene megpermetezni.

A szőlősgazda elsősorban is gyakorlatias ember s ha ilyet hall: gondolkozik s fontolóra veti, hogy ugyan miképen is lehetne ennek az újabb kívánságnak eleget tennie? Hisz már úgy is elég baja van a peronosporával, a rendes permetezést is csak sok munkával győzi — mitévő legyen tehát mostan, amikor még nehezebbet kívánnak tőle?

Rövidre fogva a dolgot megmondhatjuk, hogy a peronospora vizsgálataink szerint felső oldalán a színén is megtámadhatja a levelet, még pedig a fogakon, különben pedig a fonákon furódik be a csirák legnagyobb része. Ezt mind kísérletekkel kiderítettük. Vizsgáljuk most, hogyan kerülhetnek a peronospora csirái egyáltalán a szőlő levelére?

Hozhatja a csirákat a szél, az erősebb szél felbodorozza a szőlőleveleket s a fonájukra szórja a csirákat, hol a szőrözeten megakadnak könnyen, még a sima leveleken is vannak legalább elszórtan szőrök, melyek pusztán kézzel nem láthatók, ha pedig elül a szél, akkor a szélesendben a csirák a levegőből lehullanak lassanként s a leveleknek a színére esnek. Ha azután erős harmat volt vagy eső hullott, a víz lemossa a csirákat s a eseppek a fogakon megállanak s az alsó oldal szőrözete által részben felszívattak; — ha pedig bőven hullott az eső, vagy nagy harmat volt, a lecsurgó víz végig szivárogtatja a levelek fonákján is és lerakja a csirákat mindenütt. Főleg pedig az erek mentén. Végül pedig a peronosporás levelek egymáshoz verődve be is porozzák egymást a rajtuk temett csirákkal.

Látjuk tehát, hogy a csirák mindenképen odajuthatnak a levelek fonákjára, ahol a legkönnyebben megtámadhatják a levelet.

Már most nem az következik ebből, hogy a leveleknek csak a fonákjukat — permetezzük, hisz ezt a leveleknek állása szerint amugy sem lehet jó móddal elérni. A tapasztalat viszont azt is megmutatta, hogy az eddigi gondos permetezés, a levelek színének kezelése hasznos. De miért? Azért, mert mint láttuk a csiráknak tekintélyes része a leveleknek a felületére színére jut, tehát ha ottan érintkezésbe kerülnek a bordoi lével, akkor a csirák gyengülnek ott is, meg végül, mikor a víz lemossa őket a permeteggel keverednek megint s így aztán, ha a karima szélein felszívattak az alsó oldal szőrözete által, nem okozhatnak akkora kárt. S azután pedig

minden szőlősgazda tudja, hogy amikor permetez — főleg ha kis szél jár — sokszor a leveleknek az aljára is jut a permetegből. Tehát az eddigi mód mellett szintén kapott a levelek alja, habár csak kisebb mértékben s helyenként a léből. Azaz minden különös erre való törekvés nélkül is eléretett sokszor a levelek alsó felének legalább részbeni megvédése főleg akkor, amikor lombzat még nem volt nagyon tömött, azaz az első permetezések idején.

Összefoglalva tehát a kérdést törekedjünk arra, hogy a leveleknek a színét alaposan megpermetezzük. Az első védekezések idején pedig amikor a levelek még úgy is ritkák, nevezetesen a legelső permetezéskor, amelyet nagyon korán kell végezni, igyekezzünk arra, hogy a leveleknek a fonákját is érje a permeteg. Az első védekezés mint tudvalevőleg a legfontosabb. Ezért az aggatással sem szabad késlekedni, mert a fiatal hajtások, ha a földön fekszenek lecsöpölve a legkönnyebben megkapják a bajt.

A gazda pedig ilyenkor még nem igen veszi észre, hogy már van peronospora a szőlőjében, talán nem gondol még rá, mert hiszen tapasztalása szerint az csak jóval később jelentkezik.

Ez azonban csak részben igaz. Mert a baj meg lehet a szőlőben, de a tavaszi hűvösebb időjárás miatt, meg a leveleknek aránylag csekélyebb száma miatt nem válik feltűnővé, mert lassan fejlődik meg nincs is sok levél, amelyen szaporán elterjedhetne.

Igy tehát a peronospora meghuzódik a leveleken, ugyszólva lesben áll s amikor aztán a szőlő lombosodik s melegebbre fordul, az idő, akkor rohamosan kezd szaporodni s oly erővel tör ki, hogy azt már alig lehet legyőzni.

Lehet ugyan, hogy idővel megtaláljuk a módját talán annak, hogyan férközhessünk hozzá a levelek fonákjához, de addig is nem szabad lemondani a védekezésről azzal, (hogy hát úgy sem tudom a permetezést úgy végezni, amint a „tudósok“ kívánják, tehát inkább abba hagyom az egészet.)

Nem, mert abból nagy baj lehet. Kezdjük tehát minél korábban a munkát, amikor a szőlőhajtások alig egy araszosak, szórjunk a levelek aljára szintén most, amikor még lehet permeteg, s azután ha lombos a szőlő, igyekezzünk oldalról is befecskendezni a permeteg a lombzat közé: a mellett, hogy a felső oldalt, a levelek színét ugyanancsak kellően-elláttuk védekező anyaggal.

Köszönetnyilvánítás.

Lehetetlen minden egyesnek a számos részvételek bizonyítékain, melyekkel felejtethetetlen fiunk, testvérünk és sógorunk *dr. Bikár Vojin* elhalálozása alkalmával helyből és távolból elhalmozva lettünk, megköszönni, ezen uton és módon kötelességünknek ismerjük, kivált a temetés alkalmával való számos részvétért, mélyen érzett köszönetünket mondani.

Zombor, 1912. évi március hó 9-én.

Özv. Bikár Tivadarné sz. Konyovits Jusztina,
Másits Radoszlávné sz. Bikár Zsófia,
Másits Radoszláv, ezredes.

NYILTTÉR. *)**Felhívás!**

Felhívom cégemnek Ráczits és Czvrkusits urakhoz intézett névtelen levél íróját, 8 napon belül jelentkezék, ellenesetben a leggyalázosabb, jellemelen fráternek kell tartanom.

Orbán Nándor.

*) Az e rovatban közlöttékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HIRDETÉSEK.**Kerestetik**

egy 4—5 szobás és
és egy 2—3 szobás
uri lakás május hó
1-sejére, megfelelő
mellékhelyiségek-
kel. — **Bővebbet a
kiadóhivatalban. ::**

996/1912. szám.

Pályázati hirdetmény.

Az ujvidéki járáshoz tartozó Tiszaistvánfalva nagyközségben megüresedett községi orvosi állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása 1600 korona törzsfizetés, a község által megszavazott 800 korona személyi pótlék, 500 korona lakbér, valamint a szabályszerű rendelési, látogatási és husvágási díjak.

Felhívom a pályázókat, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket hozzám **folyó hó 20-ig** benyujtsák.

Ujvidék, 1912. és március hó 2-án.

Trenka,
szolgabíró.

2—2

Hintó

kitűnő állapotban alig
használt **eladó. ::**
Bővebbet a Dreher
sörraktárban **Zombor.**

Ház eladás.

Néhai Évald Jakab ha-
gyatéka-hoz tartozó és
a Sztapári-uton levő
52-ik számú ház 1912. 2—1
évi március hó 17-én
délután 4 órakor sza-
badkézből önkéntes
árverésen el fog adatni.

1370/1912. szám.

Pályázati hirdetmény.

Temerin nagyközségben megüresedett községi szülész női állásra pályázatot hirdetek.

Javadalmazása: évi 240 korona és a szabályszerű látogatási és működési díjak.

Felhívom a pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám legkésőbb **folyó hó 31-ig** nyujtsák be.

Ujvidék, 1912. évi március hó 2-án.

Trenka,
szolgabíró.

2—2

Kiadó lakás.

Zomborban, Rákóczi-ut 53. sz. alatti házban egy **uri lakás**, mely áll 6 szoba, konyha, éléskamra, fa- és kocsiszin, pince, valamint egy nagy szőlőskerttel, f. évi november hó 1-ével **kiadó.**

3—1

1106/1912. szám.

Pályázati hirdetmény.

Az ujonnan rendszeresített ujfutak—begecsi körorvosi állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása évi 1600 korona törzsfizetés, a szabályszerű ötöd-éves korpótlékkal, továbbá évi 600 kor. lakbér.

Látogatási és műteti díjak a megyei szabályrendelet szerint.

Felhívom a pályázni szándékozókat, hogy kellően felszerelt kérvényüket hozzám **folyó évi március 20-ig** annál is inkább adják be, mert a később érkezőket figyelembe venni nem fogom.

Ujvidék, 1912. évi február 29-én.

Trenka,
szolgabíró.

2—2

466. szám. 1912

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bécsi cs. kir. törvényszék 1911. évi C. III. 2420. számú végzése következtében dr. Gál Rezső zombori ügyvéd által képviselt Julius Englisch Eidem József javára 938 kor. 53 fillér s járulékaik erejéig 1912. évi február hó 12-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 900 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: tüdő- és mosdó-készülék nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járás-bírószág 1912. évi V. 223/2. sz. végzése folytán 938 kor. 53 fill. tőkekövetelés, ennek 1911. évi május hó 21. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 71 kor. 40 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban Rákóczi ut leendő eszközzésére 1912. évi március hó 22-ik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Zombor, 1912. évi március hó 2-án.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

307. szám. 1912.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102., illetőleg az 1908. évi XLI. t. c. 19. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbírószág 1911. évi Sp. IV. 471. számú végzése következtében dr. Nikolits György zombori ügyvéd által képviselt Ferencsevits Milosné zombori lakos javára 500 korona s járulékaik erejéig 1912. évi január hó 25-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1100 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak és tehének nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járás-bírószág 1912. évi V. 162/3. sz. végzése folytán 500 korona tőkekövetelés, ennek 1910. évi szeptember hó 18. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 156 kor. 20 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban adós szállásán leendő eszközzésére 1912. évi március hó 20-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Zombor, 1912. évi február hó 29-én.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

AZ ELITE kávéházban

Zomborban naponta

HASI KÁLMÁN

országos híru zenekara
muzsikálja a legujabb nótákat, operákat és operetteket.

Tisztelettel

Láng Jakab,
kávéháztulajdonos.

*—7

Eladó házak.

Zomborban Rákóci-ut 6. számú és Belváros, Kigyó-utca I. számú házak szabadkézből eladók.

Bővebbet Ehrlich Nándor Fia bádogos üzletében Rákóci-ut 6. sz. *—3

1139/1912. szám.

Pályázati hirdetmény.

A bácsalmási járáshoz tartozó Mélykut községben üresedésben levő és havi előleges részletekben felvehető évi 640 koronával javadalmazott irnok-végrehajtói állásra **folyó hó 30-iki** határidővel pályázatot hirdetek.

Bácsalmás, 1912. március 5.

K o l l e r,

főszolgabíró.

445 szám - 1912.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102., illetőleg az 1908. évi XLI. t. c. 19. § a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy a zombori kir. járásbíró 1912. évi Sp. IV. 505 számú végzése következtében dr. Gál Rezső zombori ügyvéd által képviselt Tárcazy Dezső zombori lakos javára 465 korona s járuléka erejéig 1912. évi február hó 13-án foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 870 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: üzleti árak nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíró 1912. évi V. 237/2 sz. végzése folytán 465 korona tőkekövetelés, ennek 1911. évi december hó 28. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 123 kor. 70 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Zomborban Szentháromság tér leendő eszközlésére 1912. március hó 27. napjának d. e. 9 órája határidőül kintüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. § a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsüléssel alul is el fognak adatni.

Zombor, 1912. évi március hó 2. án.

Styrum Mór,

kir. bir. végrehajtó.

BORSZÉKI

= GYÓGY ÉS ÜDÍTŐVIZ. =

A szénsavas ásványvizek

KIRÁLYAI

15-2 FŐRAKTÁR:

RÁCZITS és CZVRKUSITS

nagykereskedő cégnél, ZOMBOR.

Ezenkívül minden jobb fűszer- és csomageüzletben.

4008. szám

alisp. 1912.

Bács-Bodrog vármegye alispánjától.

Verseny tárgyalási hirdetmény.

A Bács-Bodrog vármegye területén levő törvényhatósági és vasuti hozzájáró közutakon 1912., 1913., 1914., 1915., 1916. és 1917. évben eszközendő kavicsszállítás biztosítása céljából *folyó 1912. évi március hó 30-án (szombat) délelőtt 9 órakor* a vármegyei székház kistermében zárt ajánlati versenytárgyalást tartok.

Felhívom ennél fogva vállalkozni kívánókat, hogy zárt irásbalt ajánlataikat minden ut csoportra nézve külön-külön a vonatkozó ajánlati kavicsfelosztási kimutatással együtt szabályszerű bélyeggel ellátva hozzám címezve legkésőbb a fent kitűzött nap *délelőtt 9 órájáig* nyujtsák be.

Az ajánlatok a zombori m. kir. államépítészeti hivatalban átvehető ajánlati minta szerint teendők meg, és azok öt pecséttel zárt borítékán a címzés felett világosan kiirandó, hogy az ajánlat mire és melyik ut csoportra vonatkozik.

A kikötött határidőn túl vagy az előírt kellékeket bármi tekintetben nélkülöző ajánlatok, valamint az utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

Ajánlatok csak az „A”, „B”, „C”, „D” és „E” egyes ut csoportokra vonatkozó kavicsfelosztási kimutatásokban kitüntetett egyes szállításokra külön-külön ut csoportonként tehető.

Az ajánlatokhoz mellékelendő bánatpénznek a tárgyalásnál alapul szolgáló felosztási kimutatásban kitett mennyiség után az ajánlott árak összegének legalább 5%-át kell kitennie.

Versenyzők ajánlatukhoz azon kőfajból, melynek alapján a szállítást hajlandók eszközölni, az ajánlattal egyidejűleg 2—2 db az ajánlattevő pecsétjével és a kőtermelés helyének (kőbányának) megnevezését feltüntető felirással ellátott mintakövet tartoznak bemutatni, és amennyiben az illető kőbányák termékei a m. kir. József-műegyetem műszaki mechanikai laboratóriumával kapcsolatos kísérleti állomáson szilárdság és fagyállóság szempontjából már megvizsgálva lettek, a vonatkozó bizonyítványok egy-egy hivatalos másolata is csatolandó.

Kavics gyanánt elfogadtatnak minden legalább 2000 kg. törési szilárdsággal bíró egyenletes szövétű, elégüléstől mentes, fagy és légbelieknek feltétlenül ellenálló, kifogástalan minőségű trachit, gránit, andesit, bazalt vagy ezekkel egyenlő szilárdságu kőnemek.

Az egyes utvonalakra szükséges kavicsanyagának a Ferenc-csatornán és a vármegye területén levő h. é. vasutakon való szállításánál biztosított szállítási díjkezdvezmény élvezete tekintetében a vármegye és a Ferenc-csatorna részvénytársaság között létrejött megállapodások, illetve a h. é. vasutakra nézve hozott vármegyei véghatározatok szolgálnak irányadóul, mely megállapodások illetve véghatározatok az államépítészeti hivatalnál betekintheők.

A benyújtott ajánlatok minden irányban tehető mérlegelése alapján való szabad választás jogát a vármegye magának tartja fenn.

Azoknak az ajánlattevőknek, kiknek ajánlata el nem fogadtatott, bánatpénze az árlejtés eredménye feletti határozathozatal után azonnal ki fog adatni.

A tett ajánlat vállalkozót azonnal, a vármegye közönségét azonban csak azon naptól kezdve kötelezi, melyen a versenytárgyalás eredményét az illetékes fórum jóváhagyta.

Végül megjegyeztetik, hogy a vonatkozó árlejtési részletes feltételek, ajánlati minta, kavicsfelosztási kimutatások, szerződési és egyéb kapcsolatos okmányok a zombori m. kir. államépítészeti hivatalnál a szokott hivatalos órák alatt megtekintheők, illetve ivenként 30 fillérért átvehető.

Zombor, 1912. évi március hó 4-én.

Scultéty,

alispán.

542/1912. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a prosnici kir. járásbíró 1910. évi 1372. számú végzése következtében Hivatalból képviselt Mayer Albert prosnici lakos javára 400 korona s járuléka erejéig 1910. évi november hó 2-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1300 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: zongora, írógép nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíró 1910. évi V. 1372. sz. végzése folytán 137 kor. 96 fl. tőkekövetelés, ennek 1911. évi december hó 12-től járó 6% kamatai és bíróság már megállapított költségei erejéig Zomborban szerbtemplom-utca leendő eszközésére 1912. évi március hó 21-ik napjának délutáni 4 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Zombor, 1912. évi március hó 7-én.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

Méltóságos báró Rédl Lajos úr
rasztinai uradalmában
Pusztá-Rasztinán eladó ez
idő szerint: 2 drb 2 éves
magyarfajta tenyészbika
à 500 K, 10 drb 1 éves
fehér, göndör szőrű man-
golica tenyészkan à 160 K.

Bővebb felvilágosítást nyújt az

URADALMI SZÁMTARTÓSÁG
PUSZTA-RASZTINA. 3-2

Posta-távirda-vasut G á d o r, (Bács megye.)

444. szám. 1912.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori kir. törvényszék 1912. évi 1477. számú végzése következtében dr. Gál Rezső zombori ügyvéd által képviselt Bécsi biztosítótársaság javára 2169 korona 47 fillér s járuléka erejéig 1912. évi február hó 13-án fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 5000 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: kukorica nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori kir. járásbíró 1912. évi V. 227/2. sz. végzése folytán 2169 kor. 47 fl. tőkekövetelés, ennek 1911. évi szeptember 1-ő napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 246 kor. 50 fillérben bíróság már megállapított költségei erejéig Zomborban Eötvös József-körút 25. sz. leendő eszközésére 1912. évi március hó 22-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adni.

Zombor, 1912. évi február hó 29-én.

Styrum Mór,
kir. bir. végrehajtó.

Nyomatott Bittermann Nándor és Fia cég könyvnyomdájában Zomborban

MEGHIVÓ.**A TEMERINI ELSŐ ELŐLEGSZÖVETKEZET**

1912. évi március hó 25-én délután 2 órakor
a róm. kath. fiúiskola helyiségében tartja

XII. évi rendes közgyűlését,

•• melyre a szövetség tagjai tisztelettel meghívotnak. ••

A közgyűlés tárgyai:

1. Az évi zárszámadások megvizsgálása és elfogadása.
2. A felmentvény megadása.
3. A jegyzőkönyv hitelesítésére két tag megválasztása.
4. Az elnök, igazgatósági tagok, felügyelő-bizottság és a tisztikar megválasztása. (Alapsz. 34. §.)
5. A jövő évi költségvetés letárgyalása.
6. Az új ciklus megalakulása. (Alapsz. 41. §.)
7. Indítványok letárgyalása. (Csakis oly indítványok tárgyalhatók, melyek a közgyűlés előtt legalább 24 órával az igazgatósághoz írásban beadattak.)
Temerin, 1912. március 7.

Az igazgatóság.**A Temerini Első Előlegszövetkezet 1911. évi mérlege.**

Vagyon.	Mérleg-számla.	Teher.
Készpénz	3177 65	A IV. cikl. tart. mér. sz. 49737.80
122 drb váltóban	37180 —	Kilépett részvényesek 7332.80
71 drb kötvényben	13811 —	6%-os kamat 1911-re . . . . .
140 drb előlegben	21478 —	Alapsz. 5. §. 3% kamat 319.60
Leltár-érték	150 —	tartozás . . . . .
		649.40
		Alapítási díjban . . . . .
		1911. évi heti befizetés . . . . .
		Ennek 3% kamata . . . . .
		Az 1911. évi átm. kamat . . . . .
		Az V. cykl. alap. díja . . . . .
		1912. évben befizetett . . . . .
		Atmeneti kamatok . . . . .
		338.48
	75796 65	75796 65

Bevétel. Nyereség-veszteség-számla Kiadás.

Váltó-kamat	3066 94	Napibiztosoknak	104 —
Kötvény-kamat	1073 02	Tisztviselők és szolgál	1325 —
Előleg-kamat	1500 90	Lakbér	250 —
Késedelmi kamat	499 02	Nyomatványok	324 88
Átírási díj	9 —	Adók	388 35
		Orsz. betegáp.	18 21
		Bélyegilleték	57 24
		Költségek: írószerek, papiros stb.	122 76
		6%-os kamat 1911-re	2544 30
		1911. évi heti befizetésekre	
		3% kamat	675 66
		Atmeneti kamat	338 48
	6148 88		6148 88

Mező Ferenc s. k., pénztáros. **Mihálovits Endre s. k.,** elnök. **Hajtman János s. k.,** igazgató. **Léh Fülöp s. k.,** könyvelő.

Jelen mérleg-számlát, nyereség-veszteség-számlát megvizsgálván, annak egyes tételeit a fő- és segédkönyvekkel mindenben megegyezőnek, törvényesnek találtuk.

Temerin, 1912. évi február hó 21-én.

Grün Jakab s. k., felügy. biz. elnök. **Kern Zsigmond s. k.,** felügy. biz. tag. **Ifj. Hajtman János s. k.,** felügy. biz. tag. **Bernhard Flórián s. k.,** felügy. biz. tag.

AZ IGAZGATÓSÁG:

Buff Mór s. k. Schlachter József s. k. Czilczér Dezső s. k. Müller Ignác s. k. Bernhard Nándor s. k. Kohn Dávid s. k. Majoros Pál s. k. Hemrich Antal s. k. Zóny István s. k. Kohanecz Ferenc s. k. Vigi József s. k. Varga István s. k. Kohn József s. k. Szöllősy Sándor s. k. Volpert György s. k.

Kiadótulajdonos: Bittermann Nándor és Fia cég.